

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/66/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2612205910
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Barcajová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2612205910.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Barcajovej a členov senátu JUDr. Márie Klepancovej a JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. v právnej veci žalobcu: Profidebt Slovakia, s.r.o., IČO: 35 925 922, Bratislava, Mliekarenská 10, právne zastúpený: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA GUNIŠ & PARTNERS s.r.o., IČO: 36 862 657, Bratislava, Klincová 37/B, proti žalovanej: O. A., narodená XX.XX.XXXX, bytom Q. R. C. XXX, o zaplatenie 996,72 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Senica č.k. 9C/129/2012-86 zo dňa 12. novembra 2012 takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti zaplatenia zmluvných pokút i v časti trov prvostupňového konania p o t v r d z u j e .

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom určujúcom výroku m e n í tak, že určuje, že

1. dojednaná zmluvná podmienka uvedená v zmluve o pripojení zo dňa 29.10.2007 v znení jej dodatku zo dňa 29.10.2007, bod 2.3 v znení:

„Záujemca, resp. Účastník a Poskytovateľ sa dohodli, že ak Záujemca, resp. Účastník poruší niektorú z povinností podľa tohto Dodatku, Záujemca, resp. účastník sa zaväzuje uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 10375,63 Sk. Účastník je taktiež povinný nahradiť škodu vzniknutú Poskytovateľovi v súvislosti s porušením povinností Záujemcu, resp. Účastníka podľa tohto Dodatku v časti presahujúcej výšku zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta je splatná na základe výzvy Poskytovateľa. Zmluvná pokuta sa neaplikuje, ak dôjde k zmene podmienok Zmluvy v znení a doplnení podľa tohto Dodatku počas Doby viazanosti z dôvodu uzatvorenia iného písomného dodatku k Zmluve podľa podmienok Akcie, ak si Záujemca, resp. Účastník zároveň zakúpi MT podľa podmienok Akcie“,

j e n e p l a t n á z dôvodu neprijateľnosti tejto podmienky,

2. dojednaná zmluvná podmienka uvedená v zmluve o pripojení zo dňa 22.11.2007 v znení jej dodatku zo dňa 22.11.2007, bod 2.3 v znení:

„Záujemca, resp. Účastník a Poskytovateľ sa dohodli, že ak Záujemca, resp. Účastník poruší niektorú z povinností podľa tohto Dodatku, Záujemca, resp. účastník sa zaväzuje uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 12482,36 Sk. Účastník je taktiež povinný nahradiť škodu vzniknutú Poskytovateľovi v súvislosti s porušením povinností Záujemcu, resp. Účastníka podľa tohto Dodatku v časti presahujúcej výšku zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta je splatná na základe výzvy Poskytovateľa. Zmluvná pokuta sa neaplikuje, ak dôjde k zmene podmienok Zmluvy v znení a doplnení podľa tohto Dodatku počas Doby viazanosti z dôvodu uzatvorenia iného písomného dodatku k Zmluve podľa podmienok Akcie, ak si Záujemca, resp. Účastník zároveň zakúpi MT podľa podmienok Akcie“,

je neplatná z dôvodu neprijateľnosti tejto podmienky.

Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa rozsudkom napadnutým odvolaním uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 237,98 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 0,03 eura od 12.02.2008 do zaplataenia, zo sumy 1,99 eura od 12.06.2008 do zaplataenia, zo sumy 9,26 eura od 16.04.2008 do zaplataenia, zo sumy 16,38 eura od 18.03.2008 do zaplataenia, zo sumy 7,68 eura od 13.05.2008 do zaplataenia, zo sumy 80,82 eura od 18.01.2008 do zaplataenia, zo sumy 13,91 eura od 18.01.2008 do zaplataenia, zo sumy 58,75 eura od 12.02.2008 do zaplataenia, zo sumy 29,21 eura od 18.03.2008 do zaplataenia, zo sumy 19,92 eura od 16.04.2008 do zaplataenia s tým, že súd povolil žalovanej zaplatiť dlžnú sumu v pravidelných splátkach po 20,- eur mesačne splatných vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca k rukám žalobcu, pričom prvá splátka je zročná v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku, pod následkom straty výhody splátok. Vo zvyšnej časti týkajúcej sa zaplataenia zmluvných pokút v celkovej výške 758,74 eura spolu s úrokom z omeškania súd prvého stupňa žalobu zamietol. Určil, že zmluvné podmienky uvedené v článku II bod 2.3 dodatku k Zmluve o pripojení zo dňa 22.11.2007 a tiež v článku II, bod 2. 3 Dodatku k Zmluve o pripojení zo dňa 29.10.2007 sú neprijateľné. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil aplikáciou § 43 ods. 1, 2 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení účinnom ku dňu uzavretia zmlúv, § 2 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom ku dňu uzavretia zmlúv a dodatkov k zmlúvam, § 3 ods. 3, § 52 ods. 1, 3, § 53 ods. 1, 4, § 53a ods. 1, § 54 ods. 1, § 517 ods. 1, 2, § 544 ods. 1, § 491 ods. 1, 2 OZ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmlúv a dodatkov, § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., § 160 ods. 1 OSP, § 153 ods. 4 OSP. Vecne súd prvého stupňa argumentoval tým, že Zmluvou o pripojení zo dňa 29.10.2007 a 22.11.2007 a dodatkami k zmlúvam, ako i faktúrami na podklade nich vystavenými mal súd preukázané, že právny predchodca žalobcu a žalovaná uzatvorili Zmluvu o pripojení spolu s dodatkom, predmetom ktorej bolo poskytovanie telekomunikačných služieb za dohodnutú cenu na dobu 24 mesiacov, k čomu bol žalovanej poskytnutý i mobilný telefón a na základe ďalšej zmluvy jej dodatku z 22.11.2007 ďalší mobilný telefón. Účastníci konania platne uzavreli dve zmluvy, ktoré sú svojim charakterom zmluvami spotrebiteľskými a nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré by spôsobili značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa - tzv. neprijateľné podmienky. Nárok na zaplataenie ceny poskytnutých telekomunikačných služieb je pritom odôvodnený, je v súlade so zákonom, keďže žalovaná využívala služby právneho predchodcu žalobcu, pričom za ne nezaplatala dohodnutú cenu, preto súd priznal žalobcovi nárok na zaplataenie sumy 237,98 eura i s príslušným úrokom z omeškania, ktorý bol uplatnený v súlade s vykonávacím predpisom, keď plnenie žalovaná vzhľadom na jej pomery poskytne v splátkach po 20,- eur mesačne. Nesúlady so zákonom však súd videl v dohodnutých zmluvných pokutách, resp. v zmluvných podmienkach ich sa týkajúcich tak, ako boli dojednané. Žalovaná bola povinná v zmysle nich zaplatiť dohodnutú zmluvnú pokutu v prípade porušenia akejkoľvek zmluvnej povinnosti, pričom o aké zmluvné povinnosti sa jedná, je v zmluve vymedzené len demonštratívne. Zmluvná pokuta je stanovená len paušálnou sumou a nemení sa bez ohľadu na to, či spotrebiteľ nezaplatal mobilnému operátorovi žiadnu platbu, alebo či si plnil svoje povinnosti riadne a včas po väčšiu časť doby viazanosti. V jednom i v druhom prípade je spotrebiteľ vždy povinný zaplatiť zmluvnú pokutu v plnej výške. Podľa názoru súdu zmluvné pokuty tak, ako boli medzi účastníkmi dohodnuté, teda bez závislosti ich výšky od doby riadneho a včasného plnenia si povinností žalovanej a bez možnosti spotrebiteľa ich výšku ovplyvniť (zmluvy formulárového typu) spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, súd takéto zmluvné podmienky považuje za neprijateľné, pričom tieto sú zo zákona neplatné. Na základe absolútne neplatného dojednania nie je možné priznať žalobcovi požadované plnenie. Preto súd žalobu v časti zaplataenia sumy 758,74 eura predstavujúceho sumu zmluvných pokút zamietol. Zmluvné podmienky, ktoré súd považuje za neplatné, zároveň uviedol priamo vo výroku rozhodnutia v súlade s ustanovením § 153 ods. 4 OSP. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP, pričom žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu cca 23,88%, žalovaná v rozsahu 76,12%, čistý úspech žalovanej predstavuje 52,24% a keďže žalovanej v konaní žiadne trovy nevznikli, ani si ich náhradu neuplatnila, súd jej ich náhradu nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a to proti jeho zamietajúcej časti vrátane určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok uvedených v zmluvách o pripojení vrátane ich dodatkov. S rozhodnutím súdu prvého stupňa nesúhlasil, považoval toto za neúplné a predčasné, v rozpore s podstatou ochrany spotrebiteľa i s platnou právnou úpravou. Uviedol, že medzi účastníkmi bola dňa 29.10.2007 uzavretá zmluva o pripojení s telefónnym programom „Pre mňa 70“, ďalej aj zmluva o pripojení 1, na základe čoho žalobca poskytol žalovanej telefonické pripojenie a vzniklo mu právo na zaplatenie ceny za poskytované služby v zmysle cenníka a žalovaná bola povinná zaplatiť za poskytované služby cenu a mala právo na telefonické pripojenie spolu s tým súvisiacimi službami. Na základe dodatku k tejto zmluve bol žalovanej poskytnutý mobilný telefón Samsung E 250 black, a súčasne benefit v podobe zvýhodnených volaní. Dňa 22.11.2007 účastníci uzatvorili zmluvu o pripojení, na základe ktorej došlo k zriadeniu telefónneho programu „Pre mňa 130“ (ďalej aj zmluva o pripojení 2) s rovnakými právami a povinnosťami ako zmluva o pripojení 1. Na základe dodatku k zmluve o pripojení 2 bol žalovanej poskytnutý mobilný telefón Nokia N 6300 za zvýhodnenú kúpnu cenu 1,- Sk a súčasne benefit v podobe zvýhodnených volaní. Vytýkal súdu prvého stupňa, že náležite neposúdil všetky okolnosti dojednaní zmluvnej pokuty, nesprávne aplikoval zákonné ustanovenia na ochranu spotrebiteľa. Len porovnanie výšky zmluvnej pokuty s cenou mobilného telefónu či vytvoreným dlhom zo strany žalovanej nepostačuje na konkrétne posúdenie dojednaní o zmluvnej pokute. Zmluvná pokuta nesmerovala k zabezpečeniu zaplatenia ceny za mobilný telefón, ale v prvom rade k dodržaniu dohodnutej doby trvania zmluvy. Zmluvná pokuta tak zabezpečovala dodržanie účelu zmluvy a jej ekonomického charakteru pre obe zmluvné strany. Súd nedôsledne posúdil dojednanie o zmluvnej pokute aj z hľadiska funkcií tohto ustanovenia. Jeho zmyslom bolo v prvom rade predísť porušovaniu zmluvy. Ochrana spotrebiteľa nesmeruje k tomu, aby bol chránený pred dôsledkami vlastného porušovania bez ohľadu na to, aké je závažné toto porušenie. Zmluvná pokuta mala pritom aj svojou výškou viesť k splneniu tohto cieľa. Žalovaná pritom vedela už z prvej zmluvy o dojednaniach o zmluvnej pokute, sama sa rozhodla uzavrieť ďalšiu zmluvu a znovu sa zaviazala na 24 mesiacov viazanosti prevziať mobilný telefón za zvýhodnenú cenu a určený rozsah zvýhodnených volaní. Preto dojednanie zmluvnej pokuty u druhého právneho vzťahu by malo byť posúdené prísnejšie aj z hľadiska poskytovania ochrany spotrebiteľovi. Spôsob, akým konajúci súd posúdil dojednanie o zmluvnej pokute medzi žalovaným spotrebiteľom a postupom sa opäť dostal do nerovnováhy, a to výlučne v prospech spotrebiteľa. Takýmto spôsobom sa nezabezpečila rovnováha sledovaná tvorcom smernice 93/13/EHS, ktoré boli implementované do ustanovenia § 53 OZ. Tvorca smernice sledoval vyrovnanie existujúcich nevýhod pre spotrebiteľa. Neexistuje ani vecne odôvodniteľný dôvod oslobodiť spotrebiteľa od povinností, ktoré mu ukladá zmluva s rovnocenným partnerom, ale ak sa k splneniu týchto povinností zaviazal dobrovoľne a s vedomím ich rozsahu (návrh generálnej advokátky Verice Trstenjak vo veci C-453/10). V danom prípade žalovaná svoje záväzky nedodrжала už pred uplynutím prvej polovice dohodnutej doby zmluvnej viazanosti za situácie, že o dôsledku porušenia zmluvných povinností vedela. Súd prvého stupňa sa v tomto smere správaním žalovanej nezaoberal, v odôvodnení rozsudku bez relevantného posúdenia veci sa zaoberal len neprimeranosťou výšky zmluvnej pokuty. Preto žiadal odvolací súd, aby v zmysle § 205 ods. 2 písm. d) a f) OSP posúdil dôvodnosť jeho odvolania z dôvodu neúplných a nesprávnych skutkových záverov a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom rozsahu zmenil tak, že výroky o vyhlásení neprijateľnosti zmluvných podmienok sa vypustia a žalovanej bude uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi zamietnutú časť žalovanej sumy spolu s príslušným úrokom omeškania a nahradiť mu trovy konania.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadрила, písomný odvolací návrh nepodala.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej aj OSP), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou - podal ho včas účastník konania (§ 201, 204 OSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 202 OSP), a to v zákonom stanovenej lehote (§ 204 OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), prejednal postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že je potrebné rozhodnúť spôsobom uvedeným vo výrokovej časti.

Odvolací súd vo veci rozhodol podľa § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania tak, že rozsudok verejne vyhlásil, keďže vec bola ústne prejednaná pred súdom prvého stupňa a v odvolacom

konaní nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, a nariadenie pojednávania nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 9C/129/2012 je zaplatenie sumy 996,72 eura s príslušenstvom ako nedoplatok žalovanej za poskytnuté služby zo zmluvy o pripojení (237,98 eura) a zmluvnej pokuty (758,74 eura). Súd prvého stupňa žalobcovi priznal sumu mesačných poplatkov a žalobu v časti zmluvnej pokuty ako nedôvodnú zamietol.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti výroku o zamietnutí nároku na zmluvné pokuty, ako i výroku o určení zmluvných podmienok za neprijateľné a na tom závislý výrok o trovách konania účastníkov.

Podľa § 220 OSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Odvolací súd v zhode s názorom súdu prvého stupňa dospel k záveru, že vo výroku rozsudku uvedené zmluvné podmienky o zmluvných pokutách uvedené v dodatkoch k zmluve o pripojení zo dňa 29.10.2007 a zo dňa 22.11.2007 sú neprijateľné, preto bolo potrebné tieto v zmysle § 153 ods. 4 vyhlásiť ich za neprijateľné vo výroku rozsudku. Súd prvého stupňa takto postupoval, avšak zmluvné podmienky vo výrokovej časti svojho rozhodnutia presne neuviedol tak, ako sú obsiahnuté v oboch zmluvách a ich dodatkoch, v tejto časti je výrok prvostupňového rozsudku neurčitý, a to z dôvodu, že v ňom nie je uvedené celé znenie danej zmluvnej podmienky, ktoré pochybenie súdu prvého stupňa v zmysle § 220 OSP napravil odvolací súd tak, že sú presne uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku v znení obsiahnutom v zmluvách.

Podľa § 219 ods. 1, 2 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Keďže prvostupňový súd v náležitom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie naplnenia zákonných podmienok o nároku žalobcu a výsledky tohto dokazovania jednotlivito i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku; a keďže prvostupňový súd vec zároveň v celom rozsahu i správne právne posúdil, keď na vec aplikoval všetky dotknuté právne normy, ktoré zároveň i správne vyložil, odvolací súd zdieľa i jeho právny záver vo veci. Vzhľadom na to odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 OSP odkazuje na správne, výstižné a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nezistil dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových a právnych záverov prvostupňového súdu odchyliť.

Na zdôraznenie správnosti záverov prvostupňového súdu, s poukazom na odvolacie argumenty, sa potom žiada dodať už len nasledovné:

Súd prvého stupňa postupoval správne, pokiaľ nárok týkajúci sa zaplatenia zmluvných pokút v sume 758,74 eura spolu s úrokom z omeškania žalobcovi nepriznal a v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Z obsahu spisu vyplýva, že účastníci uzatvorili dve zmluvy o pripojení a to zo dňa 29.10.2007 spolu s dodatkom k zmluve o pripojení (č.l. 11, 12 spisu) a zmluvu o pripojení spolu s dodatkom zo dňa 22.11.2007 (č.l. 9, 10 spisu) podľa § 43 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických telekomunikáciách.

Zmluvu o pripojení (§ 43 zákona č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách, resp. § 43 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických telekomunikáciách), ktorou sa podnik zaviazal fyzickej osobe, ktorá nie je podnikateľom, poskytovať alebo sprístupniť verejnú telekomunikačnú službu, treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka. Ustanovenia všeobecných podmienok prijatých podnikom, ktoré sa na základe prejavov vôle oboch zmluvných strán stali súčasťou tejto spotrebiteľskej zmluvy a v neprospech spotrebiteľa sa odchyľili od právnej úpravy danej Občianskym zákonníkom, sú neprijateľné podmienky danej spotrebiteľskej zmluvy (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. januára 2011 sp. zn. 5 MCdo 20/2009).

Z predložených zmlúv o pripojení je zrejmé, že v danej veci sa jedná o spotrebiteľský vzťah, právny predchodca žalobcu tu vystupoval ako dodávateľ, poskytoval služby, ktoré boli predmetom jeho podnikateľskej činnosti a žalovaná v zmluvnom vzťahu vystupovala ako spotrebiteľ, lebo konala pre svoju osobnú potrebu, opak preukázaný nebol a nevyplýva ani zo zmluvy. Predmetnom zmluvných vzťahov bolo poskytnutie služby dodávanej žalobcom ako dodávateľom. V súhrne je potom zrejmé, že ide o vzťah spotrebiteľský zo spotrebiteľskej zmluvy o pripojení. Preto sa musí tento právny vzťah účastníkov podriaďiť aj ustanoveniam Zákona o spotrebiteľských úveroch, ako aj zákonným ustanoveniam Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.03.2010 (vzhľadom na prechodné ustanovenie § 879I OZ a skutočnosť, že žalobca si nárok uplatnil na súde 14.06.2012, t.j. po dátume 01.03.2010) na ochranu spotrebiteľa.

Predmetný vzťah medzi účastníkmi je spotrebiteľský, zmluva účastníkov má podobu štandardnej formulárovej zmluvy, ktorá je typická tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a že spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení vzhľadom na formulárovú predtlač. Spotrebiteľ buď prijme podmienky zmluvy, ktoré si dodávateľ sám v predstihu podľa svojej predstavy naformuloval, alebo zmluvný vzťah nevznikne. Nie sú žiadne pochybnosti ani o tom, že za takéhoto stavu je spotrebiteľ z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou zmluvného vzťahu (porovnaj článok 25 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie Mostaza Claro). Aj keď žalovaná ako spotrebiteľ mala možnosť oboznámiť sa s dojednanými zmluvnými ustanoveniami pred podpisom zmluvy, nemohla ale ovplyvniť ich obsah. Zmluvné dojednania obsiahnuté v zmluvách a dodatkoch preto nemožno považovať za individuálne dojednané. Žalovaná ako spotrebiteľ nemala žiadnu reálnu možnosť ovplyvniť obsah vopred dodávateľom navrhnutých a v zmluvách predložených fixne formulovaných dojednaní o zmluvnej pokute. Mohla iba zmluvu ako celok odmietnuť alebo prijať a podrobiť sa dodávateľom nanútenému dojednaniu o zmluvnej pokute. Dôkazné bremeno, že dojednanie o zmluvnej pokute bolo individuálne dojednané pritom v zmysle § 53 ods. 3 OZ (článok 3 bod 2 Smernice 93/13/EHS) bolo na žalobcovi ako právnom nástupcovi pôvodného dodávateľa.

Žalobca v konaní individuálne dojednanie zmluvnej pokuty nepreukázal a preto bolo nevyhnutným v súlade s § 53 ods. 3,4 OZ i článkom 3 bod 2 Smernice 93/13/EHS predmetnú zmluvnú podmienku nepovažovať za individuálne dojednanú. Pritom zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán ku škode spotrebiteľa (porovnaj čl. 3 bod 1 citovanej smernice). Zmluvná podmienka, ktorá spôsobila značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa je neplatná, preto nemožno na jej základe priznať dodávateľovi plnenie z neplatnej zmluvnej podmienky.

Dôležité je tu predovšetkým to, že žalovaná ako spotrebiteľ nemala možnosť ovplyvniť zmluvné ustanovenia, pretože ide o formulárovú zmluvu a pokiaľ mala záujem o jej uzavretie, musela zmluvu ako celok prijať alebo ju len odmietnuť. Ide teda o štandardnú formulárovú zmluvu a žalobca nepredložil v priebehu konania žiaden dôkaz o tom, že by ustanovenia o zmluvnej pokute v prvej alebo druhej zmluve boli individuálne dojednané.

Pritom ustanovenia o zmluvnej pokute je potrebné v zmysle článku 4 citovanej smernice posudzovať v dobe uzatvorenia zmluvy a na okolnosti, ktoré nastanú prípadne po jej uzavretí, ani na následné správanie sa účastníkov zmluvy a v rámci neho i porušenie zmluvných dojednaní, už nie je možné prihliadať. Právna úprava vyžaduje, aby neprijateľné podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany dodávateľa neboli pre spotrebiteľa záväzné, pritom tu treba poukázať na to, že požadovaná zmluvná pokuta žiada od žalovanej ako spotrebiteľa, ktorá nesplnila svoj záväzok, aby zaplatila neprimerane vysokú zmluvnú pokutu ako náhradu.

Zmluva nerozoznáva situáciu, kedy v dôsledku nezaplatenia ceny služby dôjde k ukončeniu zmluvy na začiatku či konci zmluvného vzťahu, bez významu kladie i to, či spotrebiteľ nezaplatí len prvú či poslednú platbu za služby, celú alebo len jej časť.

Pritom ak aj ustanovenia o zmluvnej pokute v zmysle ustálenej rozhodovacej činnosti ESD (porovnaj napríklad rozsudok C-618/10 zo dňa 14.06.2012) vnútroštátnemu súdu dávajú možnosť v spotrebiteľských veciach využiť tzv. moderačné právo upravené v § 545a OZ, neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná ako celok a preto nemožno súdom znižovať neplatne dojednanú zmluvnú podmienku, prípadne meniť jej obsah tým, že bude akceptovaná iba v niektorých dohodnutých prípadoch porušenia zmluvy spotrebiteľom a v iných nie, v dôsledku čoho by bolo možné uplatnenú zmluvnú pokutu ako celok žalobcovi ako dodávateľovi súdom iba nepriznať a nebolo by ju možné priznať mu ju v moderovanej výške, prípadne v inak zmenenej výške.

K argumentácii žalobcu o tom, že rozdiel medzi oboma zmluvami spolu s dodatkami je najmenej v tom, že v čase uzatvorenia druhej zmluvy žalovaná poznala zmluvné dojednania o zmluvnej pokute uvedené v prvej zmluve sa žiada podotknúť, že medzi uzatvorením oboch zmlúv uplynula doba cca jedného mesiaca (29.10.2007 a 22.11.2007), kedy k uplatneniu sankcií zo žiadnej zo zmlúv ešte nedošlo, žalovaná tu získala za výhodnú cenu mobilný telefón i volania, o čo jej predovšetkým pri uzatváraní zmlúv išlo a z týchto dôvodov zásadný rozdiel pri uzatváraní oboch zmlúv odvolací súd nevidí.

S poukazom na vyššie uvedené potom prvostupňový súd v preskúmanom rozsudku dôvodne žalobu žalobcu v časti, v ktorej si uplatnil nárok na zmluvnú pokutu z oboch zmlúv o pripojení v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa preto v časti zamietnutia žaloby ako vecne správny v zmysle § 219 ods. 1, 2 OSP potvrdil včítane správneho závislého výroku o náhrade trov prvostupňového konania.

V odvolacom konaní bola plne úspešná žalovaná, v dôsledku čoho jej v zmysle § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 OSP vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi. Vzhľadom k tomu, že žalovaná si náhradu trov odvolacieho konania v zmysle § 151 ods. 1 OSP neuplatnila a ani jej žiadne nevznikli, odvolací súd jej ich nepriznal.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.